

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 „ — „
Negyedévre . 5 „ — „
Egy óra . . 1 „ 70 „
Egyes szám ára 8 fillér.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével
szemben,

hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
főszólalások intézendők.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap azellemi részé
illető minden közlemény in
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi fő

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Agrárszocializmus.

Pécs, 1900. április 4.

Olvastuk a lapokban, hogy Lukács György, Békésvármegye főispánja a magyar közgazdasági társaság közgyűlésén felolvasást tartott az agrárszocializmusról, fejtegetve először is ennek a kóros jelenségnek a szülő okait, azután kutatva az orvosszereket, a melyekkel a bajt orvosolni kell.

Hogyan? — kiált fel bizonyára álméltkodva a jámbor olvasó — hát Magyarországon a főispánok már a fölolvastatnál is foglalkoznak a szocializmussal s nem elégszenek meg a csendőrszuronyal, az eddigi kormányok egyedüli orvosszerevel, hanem más orvosság után áhitoznak?

Hát bizony elég feltűnő jelenség is ez, főleg ha meggondoljuk, hogy a kormány egy bizalmi férfia az agrárszocializmussal foglalkozik, mikor az nem is aktuális, mert hát nem zavarognak most a mezőgazdasági munkások s nálunk eddig az volt a szokás, hogy a szociális bajokkal csak akkor foglalkoztak az irányadó körök, mikor már lobogó lánggal égott a házuk.

Aztán segített az agrárszocializmus okozta bajokon már Bánffy Dezső, meg Perczel Dezső a mezőgazdasági munkástörvényvel, meg a mezőgazdasági munkástartalék szervezésével; hol vannak hát még a bajok, melyekre Lukács főispán orvosszereket keres?

Nos hát ez a „fehér holló” főispán felismerte, hogy a munkástörvény, meg a munkástartalék csak egyoldalu segítséget jelent. Megvédelmezik ezek a földtulajdonost, különösen pedig a nagy uradalmakat a szociális mozgalmak káros hatásai ellen, de nem orvosolják azokat a bajokat, a melyek a magyar földművelő népet a szocializmus karjaiba hajtották; már pedig addig a bajon gyökeresen segítve nem lesz, míg nem csak a munkaadó, hanem a munkás érdekei is megvédve, tisztességes megélhetése biztosítva nem lesz.

Ennek a felismerését oly körökben, a melyeknek ilyesmihez eddig még érzékük sem volt, nyereségnek kell tekintenünk, bár kétségtelen, hogy még az első kezdeményező is távol áll tőle, miszerint tisz-

tán lásson a dologban s ennek megfelelően a helyes orvosszereket fölismerje vagy kimerítse.

Lukács főispán szerint az agrárszocializmus kuforrását az képezi, hogy az Alföld gazdálkodása egyoldalu, majdnem kizárólag a magtermelésre szoritkozik. Az összes számtöld területnek több mint 80%-ka van kalászosokkal és kukoricával bevetve. Ennek a rendszernek a következménye, hogy míg nyáron a munka összeszorul, télen egyáltalán nincs keresete a napszámos munkásnak. Szükségszerűleg folyt ebből a helyzetből a közelmúlt években az, hogy a munkás a nyári hónapoknak keresményét már csak azért is minden áron növelni, szaporítani, mesterségesen felcsigázni törekedett, mert ugyszólván egész évi élelmét a nyári hónapokban kellett megkeresnie.

Nos, hát ebben igaza van a főispán úrnak, ha csupán a tényleg előállott helyzetet tekintjük, de itt nem állhatunk meg a kutatásban, ha a bajnak igazi gyökerére akarunk hatolni, mert hisz az a gazdasági egyoldalúság, a magtermelésnek az a túltengése nem valami új jelenség, mely az agrárszocializmus képében új bajt teremtett. Mezőgazdaságunk már ósidőktől fogva halad ugyanazokon a nyomokon s azért nem ebben, hanem más, újabb keletű jelenségben kell keresnünk az okot, a mely azt a nyomorúságot megteremtette, a miből az agrárszocializmus sarjadzott.

És ez okok között a gazdasági gépek, meg a nagyarányu vízszabályozási munkák befejezése csak másodrendű szerepet játszhatnak; az igazi főbaj a mezőgazdasági napszámos népnek ijesztő mértékben való elszaporodásában rejlik. Ez pedig nem származhatik a népesség szaporodásából, mert a statisztika sajnósan bizonyítja, hogy a népesség szaporodása éppen az agrárszocializmus főfészkeiben a gazdasági fejlődéssel sem tart lépést, a mennyiben a népesség nem szaporodik abban az arányban, mint a mezőgazdasági növelés alá vont újabb területek mennyisége.

A nagy tömegek általános elszegényedése lehet tehát csak az az ok, mely annyira megnöveli azok számát, akik megélhetésüket egyedül a mások földjének

megmunkálásával kénytelenek biztosítani. A kis parasztbirtok aránya ijesztő módon zsugorodik össze s beleolvad a nagy és a középbirtokba, a kisbirtokos pedig a mások földjének megmunkálására szorul.

Kétségtelen, hogy ebben nagy része van a modern mezőgazdasági fejlődésnek, a mely gépek és egyéb segédeszközökben sokkal nagyobb tökebefektetést igényel, hogysen azt a kisbirtok elbírná, de azért a kisbirtok mégsem pusztulna olyan ijesztő mértékben, ha azt a fejlődött versenynyel szemben az állam teljesen magára nem hagyná.

Adózás szempontjából az állam nem ismer különbséget kis és nagybirtok között, pedig régi igazság az, hogy az egyenlőség a különböző viszonyok közt élő emberekre nézve a legnagyobb egyenlőtlenség. Az a nagybirtokos, aki a fölőslégből fizeti az állami, községi, egyházi, iskolai terheket, ezt existenciális kérdésnek nem tekintheti; de az a kisbirtokos, akinek pár holdja alig termi meg a maga és családja részére szükséges élelmet, a szájától kénytelen megvonni a falatot, hogy eleget tehesen közadóbeli tartozásainak.

Ha valahol, hát a magyar földművelő osztálynál lenne szükséges egy bizonyos létminimumnak tehermentesítése. Erre nézve azonban szomorú kilátást nyújt a pénzügyminiszternek az appropriáció alkalmával tett kijelentése, amely szerint az adómentes létminimumot tervezi ugyan az első és másodosztályu kereseti adónál, de adómentes földadó mentességet nem koncedál, mert ennek hatását az államháztartásra ki sem lehetne számítani.

Védelemre szorulna még a magyar kisbirtokos osztály a hitelügy törvényes rendezésénél s a gabonauzsora elleni érellyes rendszabályok által; de hát az állam itt is nemcsak teljesen szabad kezett enged az érelmes magánspekulációnak, de egyenesen annak malmára hajtja a vizet, mikor alig várja be a cséplést, máris foglalással, árverés kitűzésével kényszeríti a kisgazdát termésének értékesítésére minden áron.

Igy ismerve az alapokait annak az általános elszegényedésnek, amely tömegesen szaporítja s mezőgazdaság terén a napszámosmunkások taborát, meg is talál-

árusítom el a raktáromon lévő összes

ruhakelméket és selymeket.

KIS ZSIGMOND

PÉCSETT, SZÉCHENYI-TÉR, TAKARÉKPÉNZTÁRI ÚJ PALOTA.

Még nem létezett
olcsó árakon

hatnak az orvosszereket, melyek az agrár-szocializmust gyökeresen gyógyítani képesek lennének. Tessék a kisbirtokos földműves létminimumát adó alól mentesíteni, csekélyke földbirtokot hitelbeli visszaélések elől biztosítani: akkor mindjárt megfogható az azok száma, akiknek egyedüli keresetforrását a napszámos munka képezi s ezzel megfogható az a téren a tulságos kínálat is, a mezőgazdasági munkaadó és munkás közti viszony minden szocialisztikus mozgalom nélkül is úgy fog alakulni, hogy igazságtalan rövideget egyik se szenvedjen s a munkás megélhetése mégis biztosítva legyen.

Hirek.

Pécs, 1900. április 4.

Fotografiák.

I.

Az elnök ur: (gyöngyöző serleget magásra tartva.) De ne feledjük el, uraim, azt a hivatása magaslatán álló organumot, mely kötelességét buzgón teljesítve hirdeti városunk dicsőségét. A sajtót értem, uraim! A sajtót, tántoríthatlan kötelesség ismerésével, elfogulatlan szókimondásával, pontos, mindent felölelő hírszolgálatával, mely az első közé emeli a vidéken! Éltetem, uraim, a sajtó kitűnő munkáit! (Sokáig tartó, zajos, mondhatni: viharzó éljenzés. Az egyesület elnöke tüntetőleg koccint az újságírókkal.)

Egy idegen úr: (az elnökhöz.) Kérem, talán tulságos is volt a dicséret . . .

Az elnök ur: (körülnéz óvatosan, aztán sugva szól.) Na, na! . . . de hát tetszik tudni, muszáj velük jól lenni.

II.

— Halló! Halló! Szerkesztőség? . . .

— Igen. Mi tetszik?

— X. beszél, a veterán-tüzoltók árváit segélyező egyesület tb. titkára.

Egy kéréssem volna, a mi a lapot is érdekli. Holnap utazom Pellérdre. A sógorom két disznót ölt. Kérek erről néhány szívélyes sort írni. A sógorom Árpádon született, isko-

lált is ott végezte. Két gyermek atyja s igaz szép családi életet él. Egyébként előfizetője vagyok a lapnak. Ajánlom magam! . . . Pardon! Azt is meg lehet írni, hogy előre láthatólag két napig leszek oda az ünnepélyen . . .

III.

Tekintetes Szerkesztőség!

Kérem közölni az alábbi érdekes hírt: »Lélekemelő, szép ünnepély folyt le tegnap este városunkban, Gorbó Márton irodai gyakornok és tartalékos szakaszvezető vendégszerető házában. A széles körökben ismert s népszerű házigazda ülte ez alkalomból hivatali működésének négy éves évfordulóját. A lakomán sok szép toaszt hangzott el s a fényes társaság a reggeli órákig maradt együtt.«
Ez volna a hír magva. A Tekintetes Szerkesztőségre bízom a hír kiszínezését. Nekem szerénységem tiltja ezt tenni.

Maradok tisztelettel

Gorbó Márton s. k.

IV.

— . . . Az egész, kérem, lényegtelen. Nem érdekli az a közönséget. Ugy történt, hogy az unokaöcsémnek jókedve támadt. Igaz, hogy lelőtte a feleségét, megfojtotta az anyósát, összeszurkálta mind a négy gyermekét — de mit tartozik ez a közönségre. Az én házamban azt teszem, a mi nekem tetszik! . . . Aztán meg olyan bolondos, jókedvű fiú. Nem is lehet rá haragudni. Miért legyen megbélyegezve a világ előtt? . . . Elég baj az, hogy a törvény nyomorult paragrafusai miatt kelemetlenségei lesznek. A lapok legalább ne írjanak róla.

— De kérem, úgy tudjuk, hogy mind a hat áldozat kiszüvedett . . .

— Annál inkább, kérem a dolgot elhallgatni. Ne háborgassuk a halottak álmát! . . .

V.

— Halló! Szerkesztőség?

— Igen.

— Bizonyára hallottak már az urak a Gerle Mariska esetéről, kiderült, hogy ő az a gyújtogató, a kinek üzemei miatt két hónap óta rettegésben van a város. Ne tessék ezt a dolgot megírni. A leány testvére nálam van alkalmazva, mint szakácsné. Egyébként is most már úgy sem gyulad ki több ház, mert Gerle Mariskát elfogták. Remélem, hogy az olvasók

idegeit különben is veszedelmesen rontó hír nem fog napvilágot látni! . . .

VI.

— Szervusz!

— Szervusz!

— Hova?

— Utazom a fővárosba, hogy egy kis szenzációról értesüljek, **Dyb.**

Napirend 1900. április 5-én.

Naptár: csütörtök, ápr. 5. — Róm. kath.: Vince. — Prot.: Vince. — Görög-kel.: (március 23.) Nikon. — Zsidó: Nisan 5. — Nap kel 5 óra 27 perckor; nyugszik 6 óra 37 perckor. — Hold kel délben; nyugszik éjjel 11 óra 50 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: enyhe idő és nyugaton csapadék várható.

Allandó választmány ülése a megyeházán d. e. 10 órákor.

Nyugdíjválasztmány ülése a vármegyeházán d. u. 3 órákor.

Árvaházi választmány ülése a vármegyeházán d. u. 3 $\frac{1}{2}$ órákor.

Építési bizottság ülése a városházán d. u. 8 órákor.

Színház: »Kurucfurfang.«

— (Blaha Lujza Pécssett.) Blaha

Lujza, a nemzet csalogánya, mint a falragaszok is hirdetik, három estén fog vendégszerepelni színpadunkon. Az előadások iránt óriási városunkban az érdeklődés. Mindenki óhajtja látni és hallani báró Splényiné Blaha Lujzát, a nemzet csalogányát, ki a vidéken talán utóljára fog játszani ezuttal. A jegyek, hallomásunk szerint, a mai nappal már mind a három előadásra elfogytak. Tegnap olyan nagy volt a tolongás a színházi pénztárnál, hogy a nagy tolongásban a rendőröknek kellett a rendet fenntartani. Ma délelőtt már kilenc óra előtt rendőrök álltak el a pénztár bejáratát, mert az időre már tekintélyes tömeg verődött össze, mind mind jegyhez akar jutni, kellett volna bár dupla árat fizetni azokért. Báró Splényiné Blaha Lujza ma este a nyolc órai gyorsvonattal érkezik városunkba s holnap este a Kurucfurfangban fogja adni Petőné szerepét.

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

A garde des dames.

Malvin ma megy az első bálba. A mamának migraine-je van és így Hildegard kisasszony, a társalkodónő és a francia nyelv tanítója, unalmas percekben a felolvasónő, kinek az a szerencse jut, hogy olvasmányával álomba ringathatja hallgatóit, üres órákban a házi harisnyatár felügyelője és foltozója téli estén, bálokon ezentul más kísérelője híján a kis Malvin garde des dames-ja.

Malvin széles jókedvében volt egész nap, folyton próbálgatta az atlaszruhát, melyben estére debütálni fog és folyton ölelgette, szorongatta a garde des dames-t azt mondva: »Kedves Hildegard néni!«

Minő bohó a fiatal boldog szív; azt hiszi, mert ő boldog, másnak is boldognak kell lennie; mert ő kicsapongó vig, másba is beleolthatja csókjaival a vigságot.

Végre üt az óra. Az uszályos ruha édesen suhog a kis leány léptei nyomán, az apró cseprő csecsebecsék már hajába s mellére tűzvék. Még egy utolsó hű, fürkésző pillantást vet a tükörbe. El van ragadtatva örmagától. szemei boldogan tündökölnek és a bohó kis Malvin édes mosolylyal repült a belépő Hildegard karjaiba s elpirulva susogja: »Ugy-e szép vagyok Hildegard néni?«

Hildegard pedig nyugodt mosolylyal végig

simitja a kis leány fürteit, megcsókolja hideg ajkaival és azt mondja neki: »Igen! szép vagy.«

És azután előáll a hintó. A kis Malvin dobogó szívvel, piruló arccal ugrik fel. Nyugodt, kimért léptekkel követi Hildegard, a nevelőnő a gardes de dames.

Milyen keserű szó ez a garde des dames. A lemondást fejezi ki. S ő a kis Malvin garde des dames-ja. A kis Malvin egy tizenhét éves angyal, pajkos, villogó szemekkel, mosolygó ajakkal, ingerlő arccal, sugár hajlékony termettel, ifjúi képzelődéssel, holdvilágos ábrándokkal, lüktető szívvel és jó kedvtől hullámozó kebellet.

Egy kis kobold, ki ingerkedik a férfivilág szívével és nyugalmaival.

Tündöklő sugár, mely maga köré gyűjti az élvővár lepkéket. Értékes drágakő, melyet meghámul a műértő s melyet őrizni, féltetni kell.

És Hildegard az, a ki őrizi, óvja a féltett kincset. Ő vigyáz, nehogy baj érje, nehogy titkos suttogó szavak elkábítsák lelkét, megfoszszák üde himporától. Ő a nemtője, védangyala a kis Malvinnak. Az ő tiszte, hogy másra vigyázzon.

De ki vigyáz ő reá, ki óvja őt?

Oh neki már nincs szüksége többé garde des dames-ra, ő már nem gyermek. Ő a saját lábán jár. Tud vigyázni önmagára. Azaz, nem is kell vigyázni. Ki bibelődnek övele, ki tekintene az arcába, kinek jutna eszébe, hogy édes suttogó szavakat mondjon neki; ki venne annyi társadást magának, hogy őt akarná

körülröpködni, mint gyertya fényét az éjjeli lepke?

Hiszen éppen azért adták őt garde des dames-nak a kis Malvin mellé, mert ő már veszélyen kívül van. Az ő bágyadt szeme nem gyul többé lángra, az ő hervadt arca nem ingerel többé senkit, az ő szikár alakja nem bővöl többé.

Az ő garde des dames-ja az eltűnt szépség. Nem is megy többé nő számba, ő csak garde des dames és semmi más.

Ő nem nagyvilági hölgy, csak szegény nevelőnő. Őt nem az élvvágy hozza ide, hanem kötelesség.

Ő felügyel másra, de őt nem veszi észre senki. Ő csak árnyék: a kis Malvin árnyéka. Nyomában van a kis Malvinnak, mint az árnyék a napsugárnak, de a naptól nem veszik észre az árnyékot.

Belépnek a terembe. Fényben, pompában uszik minden. A sikos parketten már forognak a párok. A nagy terem-ajtónál deli rendezők fogadják a vendéget. A kis Malvinnak karját nyújtja egy szép barna fiú és büszkén önérettel vezeti a táncolók sorai közé. A garde des dames t nem veszi észre senki. Ő csak árnyék.

A kis Malvinnak még arra sincs ideje, hogy körülnézzen. Pedig de szeretne körülnézni. Ennyi pompát még nem látott soha. A csillárok csak úgy szórják a fényt. A táncolók és nevetők vigsága még emeli a jókedvet. Az exotikus virágok között, a terem sarkain édesen suttognak a táncban kifáradtak.

— **(Templom-fölvatás.)** Nagy ünnepe színhelye lesz Eszék május hó 20-án. Péter és Pál napján avatják föl a város, az állam és magánosok adományából fölépült új belvárosi templomot. Az avatást *Strossmayer* djakovári püspök fogja végezni. A fölvatáson *Hetyey* Sámuel pécsi püspök is jelen lesz.

— **(Eljegyzés.)** *Csukly* Károly, Kaposvár városi jegyző, eljegyezte Pécsről *Doma* Lőrinc-Shaumburg-Lippe hercegi nyug. inspektor s neje *Dreher* Cecília leányát, Gizellát.

— **(Bizottsági ülés.)** A város gazdasági választmánya folyó hó 6-án (pénteken) délután 3 órakor a városháza gazdasági tanácstermében *Herbert* János, gazdasági tanácsos elnöklete alatt ülést tart. Az ülésen folyó ügyeket intéznek el.

— **(Vásári átíratási díjak.)** A jövő hétfőn kezdődő országos vásáron lép életbe az új helypénzszedési szabályzat ama rendelkezése, hogy az állatok után a behajtáskor fizetendő vásárvámon (helypénzen) kívül ha az állat eladatik, vagy járata átíratik: még átíratási díjak is lesznek fizetendők. A városi Tanács ma hirdetményben teszi közzé, hogy ezen díjak ezután mindenkori az átíratáskor fizetendők, még pedig azon fél által, ki az átíratást eszközöli. Ide tartoznak a marha, aprójószág és vadak, melyek után a vásárvám (helypénz) darabonként jár és pedig: a.) szarvasmarha, öszvér, ló, szamár és hizott sertés után országos vásárokon behajtáskor 40 fillér átíratáskor szintén 40 fillér fizetendő; b.) csikó és borjú után 32 fillér behajtási és ugyanannyi átíratási díj fizetendő; c.) sovány sertés után 24 fillér a behajtási és ugyanannyi az átíratási díj; d.) kecske, gida, juh, bárány után 20 fill. a behajtási, és 20 fillér szinte az átíratási díj. Heti vásárok alkalmával a díjak fele fizetendő. Országos és heti vásárok alkalmával fizetendő még: e.) pecsenye-malac, hizott lud, pulyka, fácán és nyul után 16 fillér; f.) sovány lud, kacska, togyoly, szalonka, vadlud és vadréce után 12 fillér; g.) kakas, tyuk, csibe, galamb,

gerlice, fűrj, szárcsa, hurok és egyéb szárnyas vad, egy házi nyul után 6 fillér; h.) szarvas, őz és vaddisznó után 1 korona. Megjegyeztetik, hogy az anyjuktól még el nem választott szopós állatok után csak a szabályszerinti díjak fele szedhető.

— **(Elmebeteg zenészmester.)** Lapunk tegnap esti számában ily cím alatt megírtuk, hogy *Kalauszek* Ferenc, a pécsi cs. és kir. 52-ik gyalogezred zenekarának klarinétosa elmebetegségben szenved. A szerencsétlen embert — mint értesülünk — ma délelőtt beszállították a csapatkórházba, hol nyomban ápolás alá vették. Hogy sikerül-e még a beteget meggyógyítani, azt természetesen most még nem tudni, miután ez attól függ, hogy nem-e jönnek elmebajához egyéb komplikációk.

— **(A hivatalos titok.)** Ha a szent Háromságnak véletlenül négy tagja lenne, ezt a negyedik fenséges helyet a beamtervilágban bizonyára a »hivatalos titok« foglalná el, a mely borzalmasabb a világ minden gyermekijesztő »mumus«-ánál is. Ugy látszik néhány vidéki lap valamelyes »hivatalos titkot« talált szellőztetni, mi igen zokon eshetett a belügyminiszter úrnak, mert most valamennyi törvényhatóságához címzetten ismét egy rendeletet adott ki, melyben szigorúan meghagyja, hogy a vidéki városok helyi lapjait az illetékes referensek informálják, ovakodjanak azonban hivatalos titkot tartalmazó, vagy bizalmas jelzésű ügyiratokba betekintést engedni. Ezzel nem akartunk ismét a hivatalos titok szentsége ellen vétetni, pedig nem is volna rossz néha olyan bizalmas jelzésű aktákba bepillantani, melyekből gyakran igen csinos dolgok sülnének ki. Mert csak így lehetséges, hogy a hivatalos titok ily nagy fogalommal nőtte ki magát, miután akármely törvényhatóságnak, mely végre is az adózó polgárok ügyeit előmozdítani és elintézni volna hivatva, melynek tisztviselői a polgárok filléreiből kapják fizetésüket, nem is szabadna holmi bizal-

mas és hivatalos titkokkal a nyilvánosság elől elzárkózni.

— **(Talált karperec.)** Találtatott egy ezüst karperec. Igazolt tulajdonosa a rendőrségnél átveheti.

— **(Jelentés a vizről.)** A főmérnöki hivatal a Tettye forrás vizállásáról ma a következőket jelenti: A viztartók tele vannak; a tetteyi forrás vizszolgáltató képessége f. hó 4-én reggel 11200 köbméter.

— **(Kereskedelemügyi szak tudósító.)** A kereskedelmi miniszter a tárcáját érdeklő kérdések tanulmányozása végett dr. *Békésy* Sándor m. kir. ipari főfelügyelőt Münchenbeszaktudósítói megbízatással kiküldte.

— **(Kinevezés.)** A pécsi kir. főügyész a pécsi kir. ügyészséghez irnokká *Maler* Samu igazolványos altisztet nevezte ki.

— **(Jóváhagyott alapszabályok.)** A regölyi katolikus kör alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium a bemutatási záradékkal ellátta.

— **(Értekezlet a városi egylet ügyében.)** Ma délután három órára értekezletet hívott össze *Majorossy* Imre polgármester a város ügyeinek, a közgyűlési tárgysorozatnak stb. megbeszélését célzó városi egylet alakítása tárgyában. Mivel azonban csak huszonnégy bizottsági tag jelent meg az értekezleten, elhatározták, hogy újabb értekezletet hívjon össze a polgármester s azon konkrét javaslattal lépjen elő az eszme megvalósíthatóságát illetőleg.

— **(Füsttő vált pénz.)** Franciaországban nagyban dolgozik a dohányzás ellen alakult nagy egyesület. Az állam — amelynek egyik legfontosabb üzletét támadja meg ez a mozgalom — kénytelen a legnagyobb objektivitással, szó nélkül tűrni minden röpiratot, népgyűlést, előadás-sorozatot. Legutóbb az összes lapokban közzététetett ez az egyesület egy kis számítás, amely a következőket mondja: Ha valaki csak ötven centimes (25 krajcár) értékű cigarettát szív el naponta,

Vajjon miről beszélhetnek, hogy oly édesen mosolyognak? A ritmikus zene ütemére ittasodik a vér, emelkedik táncra a láb. Milyen szép egy ilyen bálterem.

De a kis Malvinnak nincs ideje körülnézni. Az a szép barna fiú, ki őt a terembe vezette, már táncra kéri. A kis Malvin ott röpköd már a táncoló párok között és érzi, hogy ropas a szive a gyönyörtől, hogy emelkedik keble kéjesen és boldogan.

Mégis csak szép ez az élet. Hildegard pedig ott ül a pamlagon, a garde des dames-ok pamlagán. Ez a vádoltak padja. Azoké, a kik azzal vádoltatnak, hogy életük tavaszán tuladtak, hogy eljátszották ifju napjaikat s kik az élet karneváljában most csak pusztá szemlélők. Hildegard is ott ül és nézi merengő szemével, hogy repülnek el mellette a párok, milyen bohó és milyen boldog az ifjuság és látja, hogy találja egyik a másikban örömet, boldogságát. És azután felocsudik és keresi szemeivel a sorok között Malvint, a kinek ő a garde des damesja, a kire neki vigyázni kell. A kis Malvin pedig piruló arccal hallgatja, a mit táncosa sug neki. Óh, ha ezen suttagó szavak elől lehetne megmenteni az ifju leányszívet. Hanem a garde des dames-nak ott kell ülnie a pamlagon és messziről kísérenni szemeivel a kis Malvint, a mint körülözönlik a szép szavú táncosok. Hildegard meg ott ül egymaga a fal mellett. Cotillonjegyes, féllábon balancirozó gavallérok sétálnak el mellette szemükre szoritott csipetűvel tekintik végig az ülők sorait. Rátékintenek Hildegardra s mosolyognak.

Vége a polkának. A kis Malvin kipirult, hevült arccal tér vissza garde des damesjához. Nyomában jön, mint királynő után, udvara. Csacsognak, fecsegnek körülötte, udvarolnak a kis leánynak és hódolnak az új csillagzatnak. És Malvin olyan boldog, olyan kicsapongóan boldog. Ő eddig még csak kis leányszámba ment, a ki a gyermekszobában guggolt, csak lopva olvasott regényeket és kurta ruhát viselt. És ime, most egyszerre maga is regényt játszik, hosszú uszályos bál ruhában hallgatja a fecsegő udvarlók édes szavait. És látja, hogy sűrögnek-forognak körülötte, de nem akarják észrevenni a mellette ülő Hildegardot, az ő garde des dames-ját. Pedig ő Hildegardot annyira szereti. De hát mit tehet ő arról, hogy a táncosok nem szeretik, hogy tekintetre sem méltatják, hogy vele szemben nincs bókoló szavuk. Persze, Hildegard szeme nem mosolyog úgy, mint az övé, arca már nem oly üde, mint az övé. Hiszen éppen azért lett Hildegard az ő garde des damesja. És a kis Malvin aztán megint olyan jókedvű, megint felkacag szép, ezüst csengésű hangjával és megint hallgatja az udvarlók bókjait.

És Hildegard végig hallgatja a sok cifra szót, melyet ittás ajk ittás fülnek mond el, tán elég öntudatlan és hallja, hogy remeg át a beszélő hangján egy rezgő árnyalat, a a felcsigázott érzelem jele. És hallja, hogy versenyez a sok hízog, édes szavakkal, röpköd gondolatokkal, furlangus ötletekkel. És őt nem veszi észre senki.

Behunyja a szemét, hallja a vidáman

felharsogó zenét, hallja az ujongó párok társalgásának moráját, mely úgy érinti fülét, mint hullám a távoli partot és aztán lát a szemei előtt egy más tánctermet. Termet, a hol szintén mosolyog mindenki, a hol szintén harsog a zene, a hol szintén hódolók serege röpköd körül egy ifju leányt. Csakhogy ez az alak nem a kis Malvin, hanem a büszke Hildegard. Nem a fonnyadt rózsza, hanem a fakadó bimbó, a szépség királynője. Hildegard a bálkirálynő. És a bálkirálynő egyetlenegy tekintetere annyian vágyódnak, egyetlenegy szavát annyian lesik. És ő boldog. Ő is először lépett a bálterembe. Ő is szorongó kebellet lépte át a küszöböt. És aztán őt is környezék az udvarlók, a bókolók. Neki is édes szavakat susogtak fülébe. Neki is édes szavak vették el vidámságát, elfogulatlanságát. Ő is ezüst csengésű kacagással felelt a mézes szavakra. Ő is boldog volt, midőn egy ily barnafürtű ifju karján végigtáncolt a termen.

Egy percre lázog a a garde des dames halvány arcán.

Igen végig táncolt a termen és ledől a kis fülke pamlagára. Sándor pedig (igen, Kordai Sándor volt, még emlékezik a nevére!) térdeihez omlott, megcsókolta kezét és azután faldokova, remegve suttagó: szeretlek!

Igen, a kis fülke pamlagán történt ez, nesztelenül, észrevétlenül. Pedig neki is volt örökös garde des damesja. Ott is a pamlagon történt. Ott mondá Sándor: szeretlek! és ott érzé ő is fejét szédülni, ott borult ő is kéjjel

egy év alatt 189 frankot költ cigarettára. Ha ehhez hozzáteszünk még tizenegy frankot, a mennyibe okvetlenül belekerül évenként a gyújtó és a cigaretta-tárca, akkor 200 frank lesz az évi kiadás. Tegyük föl, hogy ez a 200 frank tíz évig takarékpénztárban nyugszik s négy százalékkal kamatozik, 2290 frank lesz belőle. Husz év alatt három százalékkal 5371 frankká növekedik, amely összeg 161 frank 13 centimes évi jövedelmet hajt. Tessék megpróbálni.

— **(Szerelemből a fogházba.)** Ideális lelkű gyerek volt az *Oszter* János. Szeretője *Nagy Lidi* leányzó arra kérte, hogy teremtsen neki virágot akárhonnét is. *Oszter* János azonban nem talált sehohol sem és mivel mindenáron elő akarta teremteni, bemászott egy kertész kertbe és lopott egy csokorra való azaleát. *Nagy Lidi* örült a virágnak, de *Oszter* János aligha fog sokáig örülni neki, mert az ügyet feljelentették a bíróságnak.

— **(Szédelő.)** Egy elegánsan öltözött fiatal ember kóborol a vidéken s a falusi gazdánál mint az osztályorsjáték egyik részvényese mutatkozik be; mindenütt azt az ajánlatot teszi, hogy a 70 ezer koronás nyereményt módjában van azzal megnyeretni, a ki vele szövetkezik és meg is osztja az illetővel, de a szükséges lépések megtételéhez 30—40 korona pénzre van szüksége. A ki ezt a csekélységet nem sajnálja, könnyű szerrel meggazdagodhatik. Figyelmeztetjük a vidék lakosságát, hogy óvakodjék az e fajta szédelőktől.

— **(A csecsemő hullája.)** Az anyai kegyetlenségnek és a romlott léleknek ritkán találni olyan különös megnyilatkozását, mint *Döbrököz* közelében történt. Közvetlen a vasuti sínpar mellett a vasuti munkások egy ártatlan csecsemőnek lepedőbe burkolt hulláját találták meg. A magzat alig volt egy két óráss és szülője, ez a kegyetlen fenevad, ki a vasuti kupében szülte meg gyermekét, ledobta a mélységbe. Az anya kilétét még nem sikerült kideríteni, bár a csendőrség nyomon van.

— **(Vesztett ebek.)** *Hermann* János lancesuki lakos kutyája megmarta *Muck* Antal 24 éves lancesuki lakost. A lebunkózott eben a veszettség konstatálta után, *Muck* Antalt föl-küldték Budapestre a Pasteur intézetbe. De mivel az eb még négy macskát is megmarta, a járási főszolgabíró *Lancsuk* községben a macskák kiirtását, az ottani ebekre pedig a 40 napi zárlatot rendelte el. Mohácson *Heréb* Máttyás ebe megveszett és több ebet megmarta. A járási főszolgabíró ennél fogva Mohács oboire a 40 napi zárlatot rendelte el.

— **(Félig ember félig ló.)** Egy amerikai újság szerint a new orleansi természettörténeli muzeum orvostagjai megvizsgálták a minap egy *James Burnes* nevű embert ki hasonlít a mithologia centaurusaira. Törzse és lábai teljesen olyanok, mint a lóé. Többi testrésze azonban rendes emberi alakú. Ez az új löember 1878-ban *Cracotordville* városban, *Arkanzas* államban született és erős, egészséges szülők gyermeke. Állítólag rendkívüli tehetséggel van megáldva.

— **(A gimnázisták római utja.)** A helybeli zirc. ciszt. rendű főgimnázium tizenkét tanulója *Gyikos* Péter és *Zalay* Mihály tanárok vezetése alatt Rómába zárandokolnak. Holnap reggel a fél kilenc órai gyorsvonattal indulnak Nápolyba, a hol jövő (nagy) keddig maradnak, megtekintvén a város nevezetességeit. Nápolyból Rómába érkeznek, a hol egy hetet fognak tölteni a tanulók, bejárván az örök város lehetőleg minden, különösen klaszszikus nevezetességeit. Ha kapnak bebocsátást, a pápánál is meg fognak jelenni kihallgatáson. Rómából husvét utáni kedden indulnak haza.

— **(Halálos szerencsétlenség.)** *Kaposvár*ott, a *Kálvária*-utcában földhordás közben a sok eső által meglazított part rászakadt két emberre; egyiket agyonnyomta a föld, a másiknak a lábát zuzta szét.

— **(Fellázadt indiánok.)** Nem ugyan Amerikában, hanem csak egy brüsszeli cirkuszban történt meg ez a furcsa eset. Mintegy negyventagu indián-trupp volt szerződötve az ottani cirkuszban, hogy bemutassák Brüsszel közönségének hazájuk szokásait, táncait. Egy napon a sárgabőrű társaság között kiütött az elégedetlenség, kereken kijelentették, hogy az eddigi honoráriummal — fejenként 40 márka s szabad lakás — nincsenek megelégedve s ezentul beszüntetik a fellépést s kérték, küldjék őket mielőbb vissza szép hazájukba, mert ők nem játszanak. Hiába csalogatta őket a cirkusz-direktor. Harmadnap összeverődött az egész társaság s kivonultak az utcákra; nagy népcsoporttal kísérete mellett bebarangolták az egész várost. Nemsokára a rendőrség is beleszólt a kis ribillióba. Felszólitotta a harcias rézbőrűeket, hogy térjenek vissza a cirkuszba. A vége az lett, hogy az egész társaságot be-kísérték egy közeli kaszárnnyába. A brüsszeli hatóság azután Münchenbe akarta toloncolni az indiánokat, mivel utoljára ott léptek fel s minden cökmökjuk ott maradt. Mikor ezt megtudta az elszánt csapat, mégis csak jobbnak vélték, ha Brüsszelben maradnak s néhány nap mulva már egészen neki is szelidültek s elfoglalták a régi helyüket.

— **(Elloptak huszonnyolcezer koronát.)** *Karánsebes*ről érkezett ma az értesítés a pécsi rendőrkapitánysághoz, hogy a *Karánsebes* nagyközség pénztári helyiségébe betörték s a *Wertheim*-szekrény feltörése után abból huszonnyolcezer korona készpénzt elloptak. Az elloptott pénzt között egy darab ezres, huszonnyolc száz bankjegy s koronák voltak. A ki a betörők nyomára vezet a rendőrséget, ezer korona jutalmat kap.

— **(Rialto.)** Panaszkodnak a mi derék polgáraink, hogy óriási az adó, nem lehet már elbirni s hogy agyon pótadózzák őket s ennek ellenében mit sem nyújt a város, mint adóintőket és árverési értesítőket. Nos, ha a város nem is, hát maga a véletlen nyújt nekünk néha olyan látványokat, melyekért más város polgárainak Olaszországba kellene utazni. Tegnap este ugyanis a *Makár*-utcai vízfolyás azur kék színben hömpölygött végig az utcán s ezer csipkés hullámaival az égről aláragyogó holdvilág ezüstös fénye tette csillogóvá, úgy, hogy csupán a mandolinját verő poeta hiányzott a citromországi idillhez, melynek különösen a színházi előadás után hazatérő közönség közül sok bámolója akadt. S ezt a bűfelejtető, remek látványt egy közönséges nagymosás okozta, melyet valahol fent a *Klimó*-utcán tartottak, hol a kékítővizet öntötték a vízfolyás hömpölygő árjába. De mindegy. Szép volt s ez elég. Hiszen ki tudja, hogy maga az anyatermészet is nem-e valami égbeli nagymosás, kékítő vizével csinálja a — tengert! (?)

— **(Blaha Lujza vendég szereplése alkalmából)** Londonba készülő kitűnő zenekarunk, holnap esütőtörtőn hangversenyezni fog a *Royal* kávéházban, mely alkalommal három új angol keringőt fog bemutatni közönségünknek. — *Szombaton*, *Blaha Lujza* utolsó vendég szereplése alkalmából ugyancsak Londonba készülő zenekarunk fog a *Royal*ban hangversenyezni, mikor *Sidaey Jones* gyönyörű *Lanciét*át, egy új angol indulót és egy új remek zene-egyveleget fog bemutatni a közönségnek. Minthogy ezen kitűnő zenekar remek

szerellemmel az ifju karjaiba s ott mondá ő is szeretlek!

Vidám bál, felharsogó zene után esdeklött hozzá egy bucsuzó hang:

— Várj rám!

S ő intett, hogy igen.

— Szeress, *Hildegard* ne feledd!

S ő intett, hogy szereti, hogy nem feledd.

S ismét hallja az esdeklő szót:

— Várj rám, érted jövök; várj rám!

S ő ismét intett, hogy igen.

Azután várt, várt. Hasztalanul eredménytelenül. Várt, amíg el nem halványodtak szemei.

Bohó leány! Ki emlékszik majd vissza egy álomszerű bál éj szerelmi vallomására, csókjaira, percnyi esküre? Ez nem is szerelmi vallomás.

Ez csak kaland. Érdekes kaland. Ugy-e bár *Kordai Sándor*?

A garde des dames felnyitja szeméit. Mosolyogva röpül feléje táncosa karján a kis *Malvin*. Honnan jönnek; a táncolók sorából, vagy a virágos fülkéből?

A kis *Malvin* nevetve hajol a garde des dameshoz és fülébe sugja:

— Szégyeld magadat, *Hildegard* néni, — aludtál!

Azután kibontakozik táncosa karjából és bemutatja azt *Hildegard* néniinek:

— *Kordai Sándor*!

Hildegard meredt szemekkel tekintett az ifjura. Az ifju leereszkedő mosolylyal meghajtja magát és aztán a kis *Malvin*ra tekint.

Kordai Sándor tekintete azt mondja:

— Különös vén leány!

A vén leány meredt tekintete pedig azt mondja:

— Ez az ő fia!

A hinté előáll. A kis *Malvin* utközben néma, hallgatag. Csak a keble piheg, csak az arca pirul, csak a szeme ragyog. Ez a szerlem reggelének hasadása. Ez új, eddig ismeretlen boldogság hajnala.

A garde des dames pedig keserűen mosolyog. Az ő szívében kiellen sötét éjszaka van. Ő csak mosolyog a kis szív hajnalhasadásán.

A háló-terem ajtajánál a kis *Malvin* még egyszer megöleli, megcsókolja a garde des dames-ot.

Aztán annak keblére hajtván piruló arcát, azt rebeget:

— Boldog vagyok, *Hildegard* néni, Nagyon boldog vagyok.

A garde des dames megcsókolja s azt mondja:

— Légy boldog!

A kis *Malvin* kiragadja magát az öleléskarokból s azt mondja:

— Jó reggelt, *Hildegard* néni!

Hildegard szemébe pedig könny lopódzik s remegve viszonzja:

— Aludnunk kell, kicsikém, mondd hát inkább: Jó éjszakát; nyugodalmas, csendes jó éjszakát! . . .

Oh ti fiatal szép leánykák, a kik boldogok vagytok és repeső szívvél s ábrándos lélekkel mentek a bálba, emlékezzetek néha a szegény *Hildegard* néniére, a kis *Malvin* garde des damesjára.

Sz. Gy.

játékában közönségünknek már csak igen rövid ideig van alkalmuk gyönyörködni, hisszük, hogy zeneértő közönségünk úgy csütörtökön, mint szombaton tömeges látogatásával fogja meghálálni ezen kitűnő zenekar szorgalmát és tudását. Pénteken Blaha Lujza asszony második vendégszereplése alkalmával katonazenekarunk fog nagy hangversenyt rendezni teljesen új műsorral, egyszersmind általános közkívánatra elő fogja adni a »Tréfas mozgó fényképek«-et, melyek multkor annyira tetszettek. Ezen három érdekes hangversenyre a Royal kávéházban előre is felhívjuk zeneértő közönségünk figyelmét.

— **(Elveszett libapásztor.)** Petrics József m. peterdi lakos felesége a napokban Kőrösi Anna nevű 14 éves cselédleányát néhány libával kiküldte a községgel szomszédos nagy legelőre, a honnan azonban a kis leány a késő esti órákig sem tért haza. Ekkor keresésére indultak s bár a libákat megtalálták a réten, a kis libapásztornak nyoma veszett. Hogy megszökött-e a leány, vagy pedig egyéb története van eltűnésének, azt az ez ügyben megindított vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

— **(Mi köze hozzá?)** Az üszöghi országon tegnap a hatóság emberei egy teljesen elrongyolódott ruhájú, gyanús külsejű alakkal találkoztak, akit igazolásra szoltítottak fel. Az alak azonban sehogysem akarta magát igazolni, sőt azzal válaszolt a kérdésekre, hogy:

— Mi köze hozzá?

Persze a hatóság emberei nem hagyták annyiban a dolgot, hanem lefűlélték a hetvenkét embert, kiről a nála talált munkakönyvből kiderült, hogy Weinmann Jakabnak hívják s hogy munkácsi illetőségű bádgos legény, ki jobb dolog hiányában vándorlással töltötte az

idejét Természetes, hogy most majd hazatölcöljék.

— **(A táncoló lud.)** Köttse somogy-megyei községben Kacs Kovács Károlynénak van egy csudálatos ludja, a melynek ha azt mondják: »táncolj édes ludam!« elkezd járni a lassu magyart, aztán meg a csárdást, hogy csak úgy totyog a lába; az még legszebb, hogy mikor a libákat vezeti, azok a táncolásban körülállják és örvendeznek neki. Hogy még a medvét is megtáncoltatják, régi dolog; hanem hogy a lud táncoljon, ez csakugyan mutogatni való!

— **(Kirabolt hajó.)** Kettős szerencsétlenség érte a Galatz nevű francia hajót. E hó 13 án ugyanis borzasztó viharban a spanyol partok közelében, a Gate toknál zátonyra jutott. Alig, hogy a tenger lecsöndesedett, csolnokon mintegy 250 főből álló rablócsapat jelent meg, törökkel és pisztolyokkal feltegy-verte. Főlmásztak a hajóra és onnan minden értékes holmit, sőt még az élelmiszereket is elrabolták, nem feledkezve meg a kapitány pénztáráról sem. A csekély számu és fegyvertelen hajószemélyzet nem állhatott ellen a pirátáknak, kik nyugodtan eltávoztak. A Galatzot a Medjerda nevű gőzös szabadította ki a zátonyról s a kapitány sietett a legelső kikötőben a francia konzul utján panaszt emelni és kártérítést követelni a spanyol kormánytól. A tengeri rablókat a hatóság most nyomozza.

— **(Párbaj béresek között.)** Par héttel ezelőtt Samu Gyula és Lichtenber

János ó-dalmand-pusztai béresek, a mint az ökröket kötötték, összevesztek. Ugyanis munkaközben Samu azt a megjegyzést tette, hogy az ökrök magasan tartják fejüket — a mire Lichtenberg azon lakonikus választ adta, hogy »buta vagy«. Ezért Samu kérdőre vonta Lichtenberget s a szóváltás közben ezen utóbbi a kezében volt seprővel többször fejbe ütötte Samu Gyulát. De az odasietett béresek a további verekedést megakadályozták. Ezzel talán vége lett volna az egész afférnek, is de Lichtenberger fünek-fának dicsekedett, hogy menyire helybenhagyta Samu Gyulát. Emiatt aztán Samu sem hagyta abban a dolgot, hanem boszúból megleste az istállóban Lichtenberget, s a mint ez belépett az ajtón, a nála volt baltával úgy fejbe vágta, hogy Lichtenberger azonnal összgrogyott, s most élet és halál között lebeg.

— **(Modern vészharang.)** Nagy városokban, ahol pedig tömördek a telefon, meg a távirókészülék, a nagy közönség rendszeresen csak a lapokból, tehát órák mulva értesül a nagyobb büntetésekről, tüzekről, meg egyéb katasztrófákról. A tolvajok, gyilkosok addig kényelmesen elvegyülnek a nagy tömegben, nem ritkán ki is siklanak a büntető igazságszolgáltatás kezéből. Egy német ur most olyan apparátust szerkesztett, melyivel fél óra alatt fel lehet lármázni a legnagyobb világvárost. Minden rendőrszót közelébe házikót állítanak, valamivel nagyobb, mint a katonai faköpnység. Ezeket telefon-összeköttetésbe hozhatnák a központi rendőrséggel. Minden fontos

— Egy levél van tőle a század irodában, melyben a tisztjeinket meghívja magához theára.

— Csak úgy, »en bloque?« — kérdezte Lubinszky hadnagy kacagva. Nem lehet valami nagyon úri ember!

— Bizonyára mindnyájunkkal akar megismerkedni — szoltam komolyan — de magam is éreztem, hogy ezzel nem igen oszlattam szét Lubinszky hadnagynak Várnay uri volta fölötti kételyét.

Hát amit Várnay Béla tett, az meglehetősen ostobaság is volt s el is határoztam, hogy ezt megmondom Bélának. A tisztektől mihamarább elbucsuztam.

— Hát mit mondjak Bélának, ha kérdezni talál? — szoltam Dampfhoz.

— Mondd meg neki, hogy jövünk — felelte a százados — de dacára határozott kijelentésének, nem tudta Várnaynak furcsa meghívása fölötti mosolyát elpalástolni.

Nem a legjobb kedélyhangulatban váltam el a tisztektől.

Tudja Isten miért, de kimondhatatlanul boszszantott, dass sich der Várnay so vergaloppiert hatt! Sietve mentem haza, átöltözködtem s csak

— Tudod — szoltam hozzá komolyan — hogy rólad azt beszélnek Keresztesen, hogy feleséged van?

— Tehát már itt is? — morogta maga elé, de aztán idegesen kiáltott fel: Balgaság! Ostoba pletyka!

Ha soha, úgy e pillanatban lelkem mélyéig meg voltam róla győződve, hogy az egyszer nagyon is jól értesültek a »pletykázók«, de még nem voltam benne bizonyos, hogy mi indithatta ezt az embert arra, hogy ha nős, eltagadja s elzárja a világ elől a feleségét. Tudja Isten miért, e pillanatban két különös érzés szállta meg a lelkemet. Haragudtam Várnayra bizalmatlanságáért, párját ritkító léhaságáért s viszont sajnáltam, mert látszott rajta, hogy szerencsétlen, kétségbeesett ember. Tudtam, hogy most legjobb lesz magára hagynom.

— Látom nem jól érzed magad Béla! Én bucsuzom. Holnap viszontlátlak. Isten veled.

Látszott rajta, hogy távozásom könnyebb-ségére van neki.

— Bocsáss meg, hogy nem marasztallak... de igazán... olyan nem jól érzem magam... De holnap eljőjj ám!...

eseményt a házikóra kiakasztott fekete táblakon juttatná a közönség tudomására, míg a házikóban levő vészjelző megállásra késztené az utcai járókelőket. A feltaláló már szabadságot is kért Németországban.

— **(Kivándorlás a filloxera miatt.)** Szegzárdi levelezőnk írja, hogy a báttaszéki németek csapatostul jönnek az ottani főszozolgabíróhoz, hogy utlevélre engedélyt kérjenek. Báttaszéken s a szomszédos német falvakban a filloxera pusztítása és a válságos gazdasági viszonyok miatt nagy a nép között a nyomor s ez készíti őket a kivándorlásra.

— **(Egy asszony, ki az ablakon kiugrik.)** Paunovics Miklós, bányári munkás, már ezelőtt öt-hat évvel ismert egy fiatal asszonyt, a kihez akkor is jó szívvél volt már, de a ki a házasság rózsálcáit viselvén nem nyújthatott semmi reményt a jószívű férfinak. Történt azonban két-három hónappal ezelőtt, hogy az asszony ura meghalt s így az özvegyen maradt. A jószívű férfi megtudván ezt, tegnap este kilenc óra tájban elment az özvegy lakására, hogy majd grand vizitet tesz nála. Azonban az özvegy már régen aludt s lakása ajtaja be volt zárva. Paunovicsot ez nem hűtötte le. Elkezdett zörgetni az ajtón és bebocsájtást kért. Az özvegy asszony ottól azonban úgy megijedt, hogy félelmében kiugrott az ablakon és az utcán segítségért kiabált. Természetesen a lakók összefutottak és a későn vizitáló embert nyakonfogták s felvezették a városházára. Ott azután nagynehezen igazolta magát s azt is, hogy az ő szándéka tisztos-

séges volt, mikor bebocsájtást kért régi ismerősétől, az ijedős özvegy asszonytól. Így hát szabadon eresztették, de az özvegy mégis följelentette a bíróságnál, mert azzal, hogy este akart nála vizitet tenni, a becsületét sértette meg.

— **(Egy szédelő.)** A kereskedelmi miniszter a következőkre figyelmezteti a közönséget: Egy amsterdami szédelő nálunk megjelenő napilapokban közétett hirdetések útján, egy nem létező bank cége alatt felhívja a közönséget, hogy Magyarországon és Ausztriában forgalomképes és teljes biztonságot nyújtó értékpapírok kihasználására irányuló egyesületben ne vegyen részt. Mivel a szóban levő vállalat szédelősen alapul, a közönség saját érdekében figyelmeztetjük, hogy az illető céggel összeköttetésbe ne lépjen.

Művészet, irodalom.

○ **A kis alamuszi.** Örley Flóra, a pécsi közönségnek egyik legkedveltebb énekesnőjének vendégszereplése alkalmából tegnap este Bokor József örökifju, bájos zenéjü operetteje, a Kis alamuszi került színpadra, melyet — s ezt be kell vallanunk — csak csekély számú közönség nézett végig, mi azonban legkevésbé sem a vendég játéka iránti részvétlenségnek, mint inkább annak tudható be, hogy közönségünk nagyban készül a nemzet csalogányának, Blaha Lujzának vendégszereplésére. Mindamellelt a publikum, bár nem mint vendégművésznőt, hanem mint egy visszatért kedves, régi ismerőt, lelkes tapsal

fogadta Örley Flórát, kinek színreléptekor egy virágkosarat nyújtottak fel tisztelői. Örley Flóra tegnap De Chateux Renard vicomte szerepében nem mutatott újat a pécsi publikumnak, hanem egyikét ama alakításainak, a melyeket a mi színházi közönségünk oly hamar megszokott tőle s melyet oly nehezen nélkülözött. A tegnapi est többi szereplő közül Szekula Sárka, Léva Sárka és Nádas József érdemelnek dicséretet, kik mindannyian igen jól megállták helyüket, nemkülönben Kosma István is, kinek tegnap csak rövid szerep jutott. Az előadás általában nem volt valami jó, mert ismét dühöngött a szerepemtudás járványa, mely színészeinken az utóbbi időben gyakran erőt szokott venni. Batosi Endre a prefet szerepében tegnap azzal mulattatta a közönséget, hogy Gaál Gyulát az Arthur kalandjai-ból való orosz szerepében utánozta, mi dicséretére legyen mondva, pompásan sikerült neki. (dr. F—t.)

○ **Koczalszky Raul.** A fiatal lengyel zongoraművész, Koczalszky Raul, ki Pécsen, mint egészen kis fiú csodálatba ejtette a közönséget, ismét meglátogatott bennünket művészi körútjában s kétszer hangversenyez. Fájdalom roszkor jött. A közönség a színházba tódul s így a Vigadó nagy terme bizony-bizony kong ugyszólván az ürességtől, a mi mindenestre lehangolja a fiatal művészt ugyannyira, hogy meglátszott játéka. Legnagyobb sikert saját kompozíciójának eljátszásával érte el, melyet az a kevés, de zeneértő publikum lelkesen megtapsolt. Valóban kiváló kompozíció

V.

Gyönyörű verőfényes nyári nap volt, melyen azonban már valami a légtelen megülepdedt sajátságos illatból érezhető volt, hogy nem sokáig tart már a nap perzselő heve, a virágok kelyhei elvesztik üde színüket s a falevelek, melyek ma még buja kövérséggel, sajátságos módon a nap hevétől ernyedten lógtak az ágakról, rövid idő múlva már dér-csipett, sárga-szélűek lesznek, szóval benne voltunk a nyárutóban, melyben már ott tündökölt a bikanyál ezer ezüst színben ragyogó szála . . .

Századtrombitásunk rézkürtjéből csattogva, sikoltva törtek elő az egyes vezény-jelzések, a huszárok paripái toporzékoltak, horkoltak alattuk s előre nyújtott nyakkal, remegő orrcimpákkal várták a pillanatot, melyben a lassu, méltóság-teljes, szinte nehézkesnek látszó »lépésből« átválthatnak a könnyed galop-ba, melyet nyomon szokott követni a vágatás.

S tényleg alig hangzott el a »rajta-rajta« kürtjelzés, a lovak egy pillanatra meghökkenek, aztán mesésen könnyű futamban, szinte röpülve száguldottak végig a lekaszált tarlókon.

Amint lefujták a gyakorlatot s én Lubinszky hadnagygyal a század mögött lovagolva cigarettára gyujtottam, mellém került Dampf százados, a »huszár-papa«, ahogy őt az örökké atyáskodó modora miatt elneveztük.

— Du Kamerad! — mondta mély basszus hangján — wer ist dieser Várnay Béla?

Meglepetve tekintetem rá:

— Földbirtokos itt Keresztesen. Ő vette meg a Tarr-ék kastélyát.

— Tarr . . . Tarr . . . Ahá! Weis schon! Wo diese schöne Frau war. Tudom már — mondta mosolygó arccal.

Az öreg tudvalevőleg szörnyen kurizált Tarr Gida feleségének s természetesen csak annyit ért el, hogy az asszony szívesen fogadta apró kedveskedéseit s a háta mögött kinevette az öreget.

— Also sag' einmal, gavallér ember ez a Várnay Béla?

— Tetőtől talpig!

— Aztán milyen házat vezet? Jó konyha?

— Nem ismerem a »konyháját«, mert többnyire csak nappal szoktam hozzá járni. De végre is miért kérdezed?

mindkettő, melyek mindegyikében csillogtathatta technikáját, interpretálta szabadon, úgy a mint szive-lelke átérezte, beleöntötte az egész művészi egyéniségét, melynek csak elismeréssel adózhatunk. Nem csak virtuoz, hanem kompozitor is, kinek művei, ha a megkezdett uton halad tovább s ernyedetlen szorgalommal tanulmányozza a klasszikusokat s nem tér el azok olveitől, hova hamar felemelkednek a klasszikus művek sorába. Játszott Mozarttól, Hummel, Gluck-St. Säms műveiből, Chopin, Rubinstein, Delibes, Wagner, Liszt szerzeményeiből. Az interpretációt illetőleg saját művei után Chopin szerzeményeivel érte el a legnagyobb hatást, melyeket élénk színezéssel finom műanszirozással játszott meg, leküzdve a Chopin művek technikai nehézségeit, kidolgozva az egyes részeket a tökéletességig. Az említett szerzőket is bravurral játszotta meg. Bár határozottan el kell ismernünk a rokonszenves megjelenésű fiatal lengyel művész művészi egyéniségét, mégis több darab elzongorázásával nem tudta kellőleg felmelegíteni a közönséget. Hiányzik belőle bizonyos fluidum, a mely a nagy művészekből átömlik a publikumba úgy hogy az vele érez. Koczalsky Raulban is kevés póz van. Leül kitűnő lipcei zongorája mellé, melyet mindenüvé magával visz s lejátssza a változatos program 10—15 számát. Csodálatraméltó mindenestre emlékező tehetsége, melynek segítségével azt a sok művet kóta nélkül — néha kis változással — játszotta. Megérdemelné, hogy zsufolt terem hallgatná kiváló játékát s ha csak néhány nappal jött volna később, nem oly kevés közönségnek játszott volna, mint tegnap.

○ A **Divat Ujság** hetedik évének 7-ik száma a szokásos dus tartalommal megjelent. A hónaponként kétszer megjelenő Divat Ujság nagyon olcsó. Postán való szállítással az április juniusi negyedévre két korona husz fillér. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 4. szám.

○ **Magyar Kritika** (szerkeszti Benedek Elek) III. évfolyamának 13. száma érdekes tartalommal jelent meg. A „Magyar Kritika” egész évi előfizetési ára 10 korona. Kiadóhivatala Budapesten, VI. Szondy-utca 94/b. sz. alatt van.

Folyó sz. 186. Idénybérlet 184. sz. Páros bérlet.

Nemzeti Színház.

Pécsett, osütörtökön 1900. április hó 5-én.

Báró Splényiné Blaha Lujza vendégfelléptével.

Kurucfurfang.

Történelmi korrajz.

Blaha Lujza második vendégfelléptével.

Holnap pénteken, 1900. április hó 6-án.

Szókimondó asszonyság.

Színmű.

Heti műsor.

Szombaton: *Felhő Klári.*

Vasárnap: délután *Arany kakas, este Tót leány.*

— Az előfizetési díjakkal hátralékban levő t. előfizetőinket hátralékaik mielőbbi szíves beküldésére kéri a kiadóhivatal.

Pécs szab. kir. város meteorológiai állomása jegyzetei

1900. április 4. reggeli 7 órakor.

Barometer (redukált) = mm. 64.5 (emelkedő.)

Hőmérsék = 0.5 °C.

• maximuma: 7.2 °C

• minimuma: 1.3 °C.

Páranymás: 3.4 mm.

Relatív nedvesség: 77

Felhőzet: ○ —

Szélirány s erő: N. W. 1. —

Csapadék 24 órai: 0. —

Hűvös, derült idő várható.

Dr. Czirer.

Törvénykezés.

§ **Alaptalan gyanu.** Ez év elején mi is megirtuk, hogy **Kiss Mihály** bodonyi lakos magtárából ismeretlen tettesek négy métermázsa búzát elemelvén, a nyomozás alatt az a gyanu merült fel, hogy a búzát **Tantos Péter** bodonyi lakos vitte el és **Végh Péternél** értékesítette. Ezért az eljárás mindkettőjük ellen folyamatba lett téve, de mivel a teljesített előnyomozat semmi olyan adatot nem szolgáltatott, a mely a fenti gyanut megerősítette volna s a káros által bejelentett tanúk által bizonyítandó körülmények sem voltak oly nyomós gyanuokoknak tekinthetők, a melyek alapján a gyanusítottak ellen a bünvádi vizsgálat elrendelhető lett volna, a pécsi kir. törvényszék vizsgálóbírája a **Kiss Mihály** által indítványozott bünvizsgálatot nem rendelte el, hanem az ügyben a további eljárást megszüntette.

§ **Enyves kéz.** **Liska Jäger** Marinak, ki Pécs-Bányatelepen **Fischl Sándor** szolgálatában volt, enyves keze van. Január hónapban a szobában egy nyitott dobozt fedezett fel, a melyből egy darab ropogós tizest emelt el. Februárban pedig ugyancsak nyitott szekrényből egy darab öt forintost s egy forintost vett magához. **Fischl Sándor** azt állítja, hogy 50, majd 30 frtja veszett el s a veszteséget csak akkor vette észre, mikor feleségének egy pár cipője is eltűnt, a mit különben **Liska Jäger Marinak** az édes mamája becsülettel vissza is hozott. A gyanu természetesen a nyomavesztett pénz irányában is a leányzóra merült fel, a kit fel is jelentettek s lopás miatt vád alá is helyeztek. **Liska Jäger Mari**, kinek jó hírneve mellett szemérmes sértő s általa küldözgetett képes levelezőlapok is tanuskodnak, beismeri a főtárgyaláson, hogy a tiz-, öt- és egy forintostokat valóban ő lopta el, de többet egy fillérrel sem vitt el s többet nem is lehetett rábizonyítani. A kir. törvényszék ezért a 97. §. alkalmazásával s a 20. §. felhívásával az enyveskező leányzót 14 napi fogházra, egy évi hivatalvesztésre s politikai jogainak felfüggesztésére ítélte, levonván a kár egy részének megtérítésére 5 frt havi bérét. A kir. ügyész megnyugodott, **Liska Jäger Mari** pedig meglebbzte az ítéletet.

Tanügy.

)(**A baranyamegyei tanítótestület** által létesített **Salamon József** ösztöndíjra pályázatot hirdet a tanfelügyelőség. Pályázati feltételek: Az ösztöndíj elnyeréséért folyamodhatnak felekezeti különbség nélkül a pécsi és baranyamegyei népoktatási tanintézetekben működő vagy működött tanítók és tanítónők fiu

vagy leánygyermekéi, kik az ország valamely felső nép- és polgári iskolájába, felsőbb leányiskolájába, tanító és tanítónőképző intézetébe, továbbá reáliskolába, gymnasiumba vagy más középiskolába, mint rendes tanulók járnak és jó magaviselet mellett tanulmányaikban is jó előmenetelt tanusítanak. A pályázók kérvényei (a gyermek helyett a szülő) 1900. évi május hó 30-ig a »Baranyamegyei Tanítótestület« elnökénél, **Reberics Imréné** nyújtandók be. A kérvényhez melléklendő a születési és utolsó iskolai bizonyítvány, a folyó tanév időszak értesítője és annak igazolására szolgáló okmány, hogy a szülők egyike Pécsen vagy Baranyamegyében a népoktatási intézetekben mint tanító működik vagy működését itt fejezte be.

Közgazdaság.

□ **Fellépett állatjárványok.** *Garé* községben a sertések között a sertésorbánc, — *Kökény* község juhállományában pedig a rühkór járványszerűen fellépett. Ennélfogva a jelzett községek kiviteli zár alá helyeztetek.

□ **Nemzetközi nagy lóvásár Érsekújvárott.** A nyitrai Gazdasági Egyesület által a f. évben rendezendő XVIII-ik nemzetközi lóvásár Érsekújvárott (Budapest és Bécs-től gyorsvonaton 2—3 órányi távolság) ismét május hó első hétfőjén s az ezt megelőző vasárnap délután, vagyis május hó 6-án délután és május hó 7-én fog megtartatni Ezen lóvásár Magyarországon a legjelentékenyebb és a legkeresettebb, melyet a tenyésztők és kereskedők egyaránt fölkeresnek. Főként a külföldi lókereskedők szokták az érsekújvári lóvásárt fölkeresni. A múlt évben is 500 drb. különféle használatra való ló adatott el. Lakások és istállók az érsekújvári rendőrkapitányi hivatalnál rendelhetők.

TÁVIRATOK.

— **Meggyilkolt ügyvéd.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) **Horváth** fővárosi ügyvéd gyilkosa, **Nyuly**, ma történt kihallgatásakor azt vallotta, miszerint azért ölte meg az ügyvédet, mert ő (Nyuly) sokat költött az unokahugára, ki Horváthtal élt s végül is az ügyvéd mindent magára cedáltatott.

— **Titokzatos fejedelmi utazás.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Szófiából sürgönyzik, hogy **Ferdinánd** fejedelem hirtelen elutazott. Hogy hova, azt nem tudják biztosan, beszélnek azonban, hogy Cannesba egy nagyhercegnő nényéhez utazott volna. Távolléte idejére a regenséget a minisztertanácsra bizta.

— **Gyilkos lovag.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Mint San Remóból sürgönyzik **Ambrosso** lovag és neje, kik milliomosok híreben állanak, **Ambrosso** nejének első férjétől való két gyermekét meggyilkolták, hogy azok vagyonát maguknak megkaparíthassák.

— **A transzváli háboru.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Párisból táviratozzák: Hir szerint Portugália meg-

szegte a semlegességet s angol csapatokat bocsájtott át az ország területén, melyek a boerok háta mögött sietnek Mafeking felé. A „Matin” követeli, hogy a francia kormány ez ügyben erélyesen lépjen fel.

Egy Londonból érkezett sürgöny szerint Cronje ezer fogolylyal ma vitték Szent-Ilona szigetre.

Szerkesztői üzenet.

Husvétli ünnepi számunkba közleményeket folyó hó 10-ig (kedd) bezárólag fogadunk el. Szolgáljon ez tájékozással helybeli és vidéki munkatársainknak, kiket közleményeik szives beküldésére e helyen is kérünk.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Szép erős hasított, két méteres

tölgyfa karót

szállít jutányos árban

Marton Miksa

fakereskedő

Pécsett, Szigeti ország-ut 33. szám

Telefon-szám 88.

Egyben ajánlja nagy raktárát szép asztalos anyagokban, épület-, metszet- és tűzfában, aszfalt-, kátrány-, elszigetelő lemez és carbolineumban — Aszfalt elszigetelő máz nedves falak szárazzá tételére.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy bécsi és budapesti bevásárlásomból hazatérve, **legszébb és legdivatosabb újdonságokat, párisi modelleket**

női- és gyermek- kalapokat és nyakkendőket

nagy választékban és olcsó áron árusítom.

Sirkoszuvi raktár.

Becsés látogatást és megrendelést kérek, kiváló tisztelettel

Veledics Lina,
divatárusnő.

Az elismert legjobb első pécsi moly ellen biztosító és ruhaóvó intézet

alkalmat nyújt a n. é. közönségnek, hogy télen használt

ruháit, bundát, szőrmeárut sat.,

nyáron át a leggondosabb ápolás által mindennemű károk ellen csekély díjazás mellett, megvédje.

A ruhák kívánatra elhozhatnak és az elismervény ellenében vissza is küldetnek.

A midőn még a n. é. közönségnek szives tudomására adom, hogy az összes nálam lévő ruhaneműek az első magyar általános Biztosító társaságnál az elmúlt idényben 35.000 koronára biztosítva voltak, maradtam magam b. figyelmébe ajánlva

kiváló tisztelettel

MANDL ARMIN

szücs üzlete és ruhaóvó intézete

Irgalmasok-utca.

Csődtömeg-eladás.

Vb. Wallfisch és Löwy pécsi bej. cég csődválasztmányának f. é. március hó 31-én tartott ülésében hozott határozata folytán közhírré teszem, hogy a nevezett cég csődtömegéhez tartozó, a csődleltár 1—23, 50—51, 109—110 t. a. 6403 kor. 60 fillér beszerzési árral és 4597 kor. 60 fillér becsértékkel felvett

üzleti felszerelési, iroda-berendezési tárgyak, pénzszekrény, gőzcséplőgép és tartozékai, trieur és rosta

zárt ajánlati tárgyalás útján eladatnak.

Ajánlat úgy az összes ingóságokra együttve, mint részlegesen elkülönített csoportokra is tehető, utóbbi tekintetben mégis csupán a következő csoportosítás engedtetik meg: a) a csődleltár 1. t. a. pénzszekrény, b) az 50—51, 109—110. t. a. gőzcséplő garnitúra, trieur és rosta, c) 2—23. t. a. felvett egyéb ingóságok csoportja.

Ajánlattevő tartozik ajánlatához és pedig az összes ingóságokra szóló ajánlat esetén 480 koronát, részleges ajánlat esetén pedig az a) alattira 40 koronát, a b) alatti csoportra 400 koronát, a c) alattira 40 koronát bánatpénzül mellékelni.

Az ajánlatok Dr. KAUFER JENŐ ügyvéd, csődválasztmányi elnöknel legkésőbb

1900. évi április hó 12-én déli 12 óráig nyújtandók be.

Később benyújtott ajánlat figyelembe nem vétetik.

Az ajánlatok felett a választmány 1900. évi április 12-én d. u. 3 órakor szabad belátása szerint határoz és jogában áll valamennyi ajánlatot is visszaszerezni. A kiknek ajánlata el nem fogadtatik, azok bánatpénze vissza fog adatni.

A kinek ajánlata elfogadtatik, tartozik a megajánlott vételárat készpénzben, az értesítéstől számított 24 óra alatt SZULY JÁNOS ügyvéd, tömeggondnok kezére lefizetni, mert ellenkező esetben bánatpénzét a tömeg javára elveszti és az általa megvett, de ki nem fizetett ingók kárára és veszélyére újból eladatnak. Tartozik továbbá vevő a vétel után járó bélyeg- és jogilletéket sajátjából viselni.

A megvett ingók a vételár lefizetése után 48 óra alatt átveendőek és elszállítandók; azonban sem a választmány, sem a tömeggondnok az ingók minősége tekintetében szavatosságot nem vállal.

Ajánlattevők ajánlataikban megjegyezni tartoznak, hogy a fenti feltételeket ismerik s magukat azoknak alávetik.

A csődleltár a tömeggondnoknál, valamint az ingók is a tömeggondnok közbenjöttével naponként d. u. 3—5 óra közt megtekinthetők.

Kelt Pécsett, 1900. április 2-án.

Szuly János ügyvéd,

mint vb. Wallfisch és Löwy cég tömeggondnoka.